

Nieuwsbrief 'alternatiefplan energietransitie'

Zwolle, Hupsel, Holterhoek, 10 augustus 2021

Contactgroep Holterhoek

Belangenvereniging Hupsel

Zoals in een eerdere gezamenlijke nieuwsbrief van december 2020 houdt de energietransitie ons gezamenlijke leefgebied Zwolle, Hupsel, Holterhoek ons nog steeds bezig en heeft dit ons nader tot elkaar gebracht: Neutraal naar initiatiefnemer, grondeigenaar, ontwikkelaar en 'tegenstander' om vanuit ons allerbelangrijkste doel, 'Gemeenschapszin en leefbaarheid' te verbinden tussen alle belangen en partijen en de energietransitie vanuit de gemeenschap zelf te laten plaatsvinden! En ons leek het goed na alle publicaties en geluiden deze Nieuwsbrief te delen om uiteen te zetten hoe dit plan eruit ziet en wat nu ons standpunt is.

In een recent krant-artikel over ons alternatiefplan verwoorde de journalist van de Gelderlander 'het probleem' in een notedop als volgt: „Gemeenten willen dat er voldoende groene stroom wordt opgewekt binnen de gemeentegrenzen, grondeigenaren willen aan hun grond verdienen, projectontwikkelaars willen grond hebben voor hun zonneparken en protestgroepen willen alleen maar zon-op-dak. En zon-op-dak willen de agrariërs en ook (de bedrijven op) De Laarberg. Maar daar krijgen ze van Liander te horen dat dát niet kan.”

Zonneparken sluiten zon-op-dak natuurlijk niet uit, maar met alle informatie die we als Contactgroepen uit diverse online sessies van de RES Achterhoek (Regionale Energie Strategie), raadsvergaderingen en ook algemene geluiden uit de gemeenschap opgevangen hebben zijn we wel tot een alternatiefplan gekomen dat beknopt op het volgende neer komt:

Het centraliseren van alle zon-opwek op/rondom De Laarberg maar óók met zonneparken in ons leefgebied om daarmee ook grootschalig zon-op-dak aan te kunnen sluiten! Energetisch ga je er dan dáár waar overdag de meeste stroom verbruikt wordt deze óók opgewekt wordt! Hierdoor verminder je grote investeringen aan grondkabels in het middenspanningsnetwerk. Met mogelijk dan grootschalige batterij-opslag in het buitengebied zodat de overdag opgewekte energie in de avond/nacht daar ook verbruikt kan worden.

En als er dan gezamenlijk energie-coöperaties opgericht worden met lokale opwekkers en gebruikers, krijgt iedereen een voordeel: De opwekker krijgt het rendement op zijn investering. En de verbruiker gaat minder betalen voor zijn groene stroom. Dit wordt op zijn engels een 'local energy grid' genoemd.

Dit idee is na veel 'lobbywerk' medio april-juni ook geland bij de politiek in onze beide gemeentes. Het huidige energietransitie-beleid (gebaseerd op uitnodigingsplanologie, met initiatieven voor zon-&windenergie vanuit 'de markt') stuit op steeds meer weerstand en men is op zoek naar hoe de energietransitie in nieuw beleid ingevuld moet worden.

Op 5 juli jongstleden hebben wij ons alternatiefplan gepresenteerd aan wethouders/ambtenaren gemeente, ontwikkelaars, grondeigenaren, IKGL en afvaardiging ondernemers De Laarberg en Liander. Naast een uitgebreide motivatie van het waarom, hebben is er ook een analyse gemaakt van het potentieel dat er op/rondom De Laarberg aanwezig is:

- Nog voldoende niet gebruikte dak voor of zonnepanelen,
- Zonnecarports boven parkeerplaatsen,
- Dubbel ruimtegebruik waterretentiegebieden, hoogspanning en langs de N18.

Ons plan werd bij De Laarberg positief ontvangen omdat het ook aansloot op hun 4 Thema's waar men zich wil onderscheiden: Biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid en energietransitie.

Maar ondanks dat er potentieel voldoende is, zijn er voor dit ambitieuze plan (één energie-coöperatie van opwek- & verbruik) *de bedrijven* op De Laarberg nodig voor het beschikbaar stellen van hun dak. Voor de invulling van de 'dubbel ruimte-gebruik-gronden zijn nog veel onderzoeks-studies nodig. En grond rondom De Laarberg wil men nog graag beschikbaar houden voor uitbreiding van industrieterrein. De businesscase van een zonnepark in/op de nabijheid van de Laarberg was zonder die grondkabel-investering zeker gunstiger, maar naast het ontbreken van bovenstaande concrete mogelijkheden op De Laarberg op korte termijn, zijn er voor de vergunde zonneparken al dusdanig veel investeringen gedaan in vergunningen en advieswerk, maar ook in grote aanbetalingen aan Liander voor de afgiftegaranties dat ons alternatiefplan voor hen te laat komt: *De zonneparken gaan er komen!*

Waar gaan we als Contactgroepen dan nog voor?

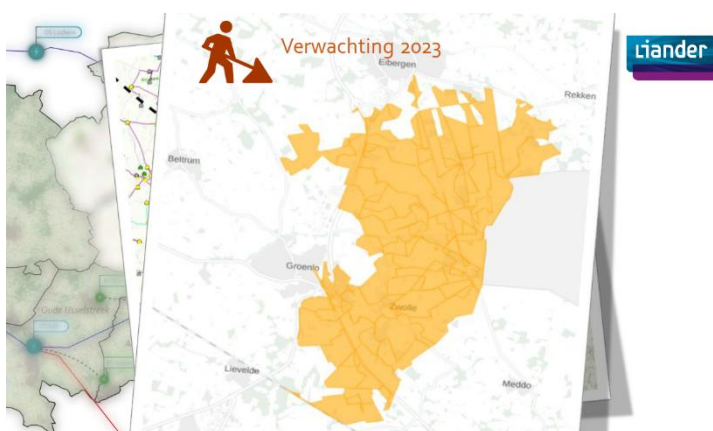
Liander heeft aangegeven dat medio 2023 het middenspanningsnet vanaf RS De Pramer (nabij busstation in Groenlo) in ons leefgebied verzwaard is. Daarop worden de grootschalige zon-op-dak tot ca 2ha aangesloten. Diverse agrariërs in ons leefgebied hebben zon-op-dak-initiatieven. Initiatieven waarvoor SDE-subsidies zijn afgewezen vanwege onder andere de het ongeschikte net. Maar ook initiatieven mét SDE-subsidies. Maar deze SDE is vanaf de datum afgifte 3 jaar geldig en wordt alleen ingevuld op de locatie waar deze is afgegeven. Voor enkele van hen vervalt deze binnenkort. Daarom hebben we de gemeentes gevraagd op korte termijn bij de RVO een lobby op te starten voor nieuwe afspraken voor al deze initiatieven mét en zonder SDE en van zowel agrariërs als bedrijven. Men heeft ons recent aangegeven dit te willen doen als er zowel vanuit noabers-veur-zonnedak als ook IKGL een goede inventarisatie beschikbaar komt en de bereidheid vanuit de ondernemers er is om over de condities voor maatwerk in mee te wil denken.

Daarom roepen we nog steeds op om zich bij initiatieven voor zon-op-dak zich te melden bij noabers-veur-zonnedak@outlook.com. Samen met ons als Contactgroepen proberen we deze lobby warm te houden om zodoende samen te kunnen blijven denken in oplossingen!

En die oplossingen kunnen dan vooral samen met elkaar verder uitgewerkt worden. Want nogmaals: de kabels van de zonneparken naar het onderstation gaan ons leefgebied doorkruisen. Als we met zijn elkaar in oplossingen gaan denken, kan iedereen die wil zijn voordeel ermee doen:

Ontwikkelaars hebben aangegeven dat er op enkele plaatsen mogelijk capaciteit beschikbaar is voor andere ontwikkelingen, technisch is het in ieder geval mogelijk. Een gezamenlijke investering in bijv. trafo of bemetering of die batterij-opslag om goedkope stroomopwek op te slaan (overdag) en te verkopen bij dure stroomlevering (avond) kan een win-win voor meerdere partijen zijn.

Dit laatste klinkt ingewikkeld, maar is het ook. Door de vele duurzame energieopwek is de energieleveringsmarkt erg grillig. Op dit moment is het vooral interessant om een zo stabiel mogelijke stroomlevering met elkaar te genereren en daarbij kunnen batterijen dé oplossing zijn. Iets waar we ook al met BAAS over in gesprek zijn, een bedrijf uit de Achterhoek die oude accu's uit datacenters een 2e leven geeft... En voor kleinschaligere zon-projecten zijn businessmodellen voor stroomlevering zonder aftoppen (geen levering) op piekmomenten lastiger als voor grotere zonneparken. Ook die problematiek gaan we de gemeente vragen bij de RVO aanhangig te maken!

Tot slot

Tot slot hopen we dat de politiek met ons alternatiefplan het huidige energietransitiebeleid in beide gemeentes gaat wijzigen naar een vorm waarin de energietransitie vanuit de gemeenschap gaat plaatsvinden in plaats van 'een vraag aan de markt'. In Berkelland hebben alle contactgroepen van buurtschappen en kleine kernen zich verenigd in een duidelijk statement naar de politiek: Nog meer zon-&wind-energie in ons buitengebied? NEE! Tenzij de gemeente de regie neemt en onder andere 100% van de winst in de gemeenschap blijft!

Want als de voordelen van duurzame energieopwek zoveel mogelijk in de gemeenschap blijven, zal de weerstand ombuigen naar échte participatie in de energietransitie en kunnen we het zelf ook maar beter omarmen.

Dát is de boodschap achter ons alternatiefplan die hopelijk blijft hangen.

En naar óns leefgebied vindt er op De Laarberg alsnog een ontwikkeling plaats waar we als omliggend leefgebied in mee zouden kunnen denken... Maar vooral vertrouwen we erop dat mede door dit alternatiefplan de gemeentes nu écht naar ons gaat luisteren en er ook wat mee gaat doen! Want onder andere door de nieuwe N18 vraagt ons leefgebied nog steeds oplossingen voor een goede verkeersafwikkeling, ruilverkaveling agrarische gronden weerszijden en ook verdroging in ons gebied als gevolg van het nog steeds (ook bij droog weer) oppompen van water bij de tunnel onder de N18 in Hupsel.

Laten we samen met elkaar (gemeente en gemeenschap) de juiste oplossingen bedenken én uitvoeren.